

ORGEL
ANDERS
SERIE
2023

QUINT
3Vt:

LE DON
SVt

BAZUIN
16Vt:

7
QUINT
6Vt:

CORNET
SVt

11
CORNE
4Vt:

WELKOM, GENIET VAN *ORGELANDERS!*

Middenin de Vesting staat Grote Kerk Naarden: al eeuwenlang een baken van Holland. Voor schippers op de Zuiderzee, voor de Spaanse troepen en de Geuzen, voor de postkoets in de zeventiende eeuw, voor bezoekers en bewoners in meer dan 600 jaar geschiedenis. Of je nu alleen of met veel bent, het gebouw omarmt je. Met haar zachte licht en wereldberoemde tongewelf boven je hoofd.

Grote Kerk Naarden is een podium voor kwaliteit en een plek voor iedereen om te luisteren, beleven, delen en beschouwen.

III

Het orgel vormt het muzikale hart van het monumentale kerkgebouw. Al eeuwenlang speelt muziek een belangrijke rol in de kerk. Met Orgel Anders doen we recht aan de orgeltraditie én willen we uitnodigen het orgel vanuit verschillende perspectieven te leren kennen. Een fris, gevarieerd programma van vijf zomerorgelconcerten en één kerst-orgelconcert is het resultaat. Ieder concert heeft een originele invalshoek, met bijzondere en bevlogen uitvoerenden.

Geniet van Orgel Anders!

Stichting Grote Kerk Naarden

Adema's Kerkorgelbouw

🎵 *sinds 1855* 🎵

FOTOGRAFIE KOOS SCHIPPERS, LISSE

Gebroeders Adema 1871/1887 | Mozes & Aäronkerk | Amsterdam

Leidsestraat 112 | 2182 DR Hillegom | (0252) 52 74 21

www.adema-kerkorgelbouw.nl

CONCERT AGENDA

2023

AUGUSTUS

Donderdag 3 augustus

Evan Bogerd:

Orgelconcert

Aanvang: 20:00 uur

Tickets: grotekerknaarden.nl

Donderdag 10 augustus

Petra Veenswijk:

Orgelconcert

Aanvang: 20:00 uur

Tickets: grotekerknaarden.nl

Donderdag 17 augustus

Wybe Kooijmans &

Mary-Ann Eessaar:

Orgelconcert met viool

Aanvang: 20:00 uur

Tickets: grotekerknaarden.nl

Donderdag 24 augustus

Wybe Kooijmans &

koperkwintet Brasso:

Orgelconcert met

koperblazers

Aanvang: 20:00 uur

Tickets: grotekerknaarden.nl

Donderdag 31 augustus

Wybe Kooijmans

Orgelconcert:

verzoekprogramma

Aanvang: 20:00 uur

Tickets: grotekerknaarden.nl

Dinsdag 26 december

Grote Kerk Naarden:

Orgelconcert

Aanvang: 15:30 uur

Tickets: grotekerknaarden.nl

Online tickets: www.grotekerknaarden.nl/home/tickets/orgel-anders

EVAN BOGERD

Concert Orgel Anders

Donderdag 3 augustus 2023, 20.00 uur

Evan Bogerd is een veelgevraagd concertorganist in binnen- en buitenland. Hij werd voorbereid op zijn orgelstudie door Herman van Vliet te Amersfoort. Daarna studeerde hij bij Jos van der Kooy aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Zijn master sloot hij af met een 10 voor het eindrecital.

Door de jaren heen won Evan diverse prijzen waaronder de 1e prijs op het internationale 'Anton Bruckner' Improvisatieconcours te Linz en tweemaal de 1e prijs op het Nationaal Improvisatieconcours te Dordrecht.

Evan Bogerd is gedreven om het orgel te promoten voor een breed publiek. Zijn antenne voor het vertolken van romantisch repertoire leverde veel positieve kritieken op in de pers. Evan Bogerd is sinds 1 januari 2020 als cantor-organist verbonden aan de Westerkerk te Amsterdam.

03 ♦ 08 ♦ 2023

W

HOOFDORGEL**Ludwig von Beethoven ♦ 1770 - 1827**

Ouverture Egmont, Op. 84

*Arr. Thomas Heywood, Evan Bogerd***Johann Sebastian Bach ♦ 1685 - 1750**

Was willst du dich betrüben, BWV 107/1

Arr. Konstantin Reymaier

Sinfonia, BWV 29/1

*Arr. Alexandre Guilmant***César Franck ♦ 1822 - 1890**

Choral n°2 in b klein, FWV 39

Uit: Trois chorals pour orgue (1890)

Igor Stravinsky ♦ 1882 - 1971

Uit: 'L'Oiseau de Feu

Berceuse

Finale

*Arr. Maurice Besly***Evan Bogerd ♦ 1993**

Improvisatie

Max Reger ♦ 1873 - 1916Phantasie über den Choral 'Halleluja, Gott zu
loben bleibe meine Seelenfreud', Op.52/3

PETRA VEENSWIJK

Concert Orgel Anders

Donderdag 10 augustus 2023, 20.00 uur

Petra Veenswijk studeerde orgel- en klavecimbel aan het Rotterdams conservatorium. Zij behaalde het diploma uitvoerend musicus orgel in 1989 bij André Verwoerd en Bernard Winsemius, en het diploma docerend musicus klavecimbel in 1990 bij David Collyer. Petra vervolgde haar studie aan het “Conservatoire National de Région” te Parijs. Deze studie bekroonde zij met de “Prix d’Excellence” (1991).

In 1985 won zij het Nationaal Orgelconcours te Leiden in de categorie “muziek van de twintigste eeuw”. In 1990 behaalde zij de derde prijs en de publieksprijs op het Internationaal Rijnstreek Orgelconcours te Nijmegen. In 1996 werd zij onderscheiden met de zilveren medaille van de Société académique Arts-Sciences-Lettres te Parijs. In april 2018 werd aan haar de onderscheiding “Ridder in de Orde van Oranje-Nassau” uitgereikt.

Haar repertoire omvat het gehele orgeloeuvre van oude tot en met de hedendaagse orgelliteratuur, met een speciale voorkeur voor het Frans symfonisch repertoire. Als internationaal concertorganist geeft zij jaarlijks een groot aantal concerten. Sinds 1987 is zij als organist verbonden aan de Maria van Jessekerk te Delft.

HOOFDORGEL

Jacques-Nicolas Lemmens ♦ 1823 - 1881

Sonate O Filii;

(mel. Hoort aan, gij die Gods kinderen zijt)

Prélude

Cantabile

Fuga

Charles Marie Widor ♦ 1844 - 1937

Uit: Orgelsymfonie no 8 in B, opus 42.4

Moderato cantabile

Allegro

Finale

Joseph Jongen ♦ 1873 - 1953

Improvisation - Caprice, opus 37

Gerard Bunk ♦ 1888 - 1958

Aeolusharfe, opus 54, nr. 6

Max Reger ♦ 1873 - 1916

Introduktion und Passacaglia f moll, aus

Monologe, opus 63

WYBE KOOIJMANS & MARY-ANN EESSAAR-ZEGERS

Orgelconcert met viool

Donderdag 17 augustus 2023, 20.00 uur

Mary-Ann Eessaar-Zegers ontving haar eerste vioollessen op 6-jarige leeftijd en studeerde later viool aan the Estonian Academy of Music and Theatre in Tallinn en aan het Utrechts Conservatorium.

Mary-Ann speelde in diverse orkesten in Europa en daarbuiten. Daarnaast werkte zij als violiste mee aan diverse CD opnames samen met ensembles zoals the Estonian Philharmonic Chamber Choir en Tallinn Sinfonietta. Mary-Ann werkte samen met vele gerenomeerde dirigenten zoals Neeme, Paavo en Kristjan Järvi, Tonu Kaljuste, Lutz Köhler, Risto Joost, Juhani Palola en Mihhail Gerts.

Naast het spelen in orkesten is Mary-Ann actief in de kamermusiek. Ook is zij als docent viool verbonden aan muziekscholen in Amersfoort en Scherpenzeel. Op dit moment vormt zij een duo met Anna Oerlemans (gitaar) en speelt zij regelmatig samen met organist Wybe Kooijmans. Mary-Ann speelt op een viool uit 1783 gebouwd door de familie Klotz.

Wybe Kooijmans is sinds 1987 als organist verbonden aan Grote Kerk Naarden.

ORGEL & VIOOL

Georg Friedrich Händel ♦ 1685 - 1759

Sonate nr. 3 in F

- Adagio
- Allegro
- Largo
- Gigue

ORGEL

Samuel Wesley ♦ 1766 - 1837

Air & Gavotte

ORGEL & VIOOL

Ludwig von Beethoven ♦ 1770 - 1827

Romanze in F opus 50

ORGEL

Felix Mendelssohn ♦ 1809 - 1847

Sonate in D opus 65 nr. 5

- Choral: Andante
- Andante con moto
- Allegro maestoso

ORGEL & VIOOL

Jules Massenet ♦ 1842 - 1896

Méditation (uit: Thaïs)

ORGEL & VIOOL

Johan Severin Svendsen ♦ 1840 - 1911

Romanze in G opus 26

ORGEL & VIOOL

Josef Gabriel Rheinberger ♦ 1839 - 1901

Suite für Violine und Orgel opus 166

- Preludium
- Canzone
- Allemande
- Moto perpetuo

HOOFD ORGEL ♦

Orgelbouwer Fritz Witte van firma Bätz,
Utrecht, 1862

Het imposante hoofdorgel heeft ruim 2.700 pijpen, drie klavieren en 44 registers. Het orgel is zo imposant groot dat het voelt als een gebouw, met verdiepingen, zuilen en torens. De registers zijn als sprekende stemmen verdeeld over drie manualen en pedaal. Omvang manualen: C-f3, omvang pedaal: C-f1. Als werktuigelijke registers zijn er drie manuaalkoppels, een pedaalkoppel en een ventiel. De tractuur is mechanisch, de windladen zijn sleepladen. Bijzondere registers van dit orgel zijn de strijkende pedaalregisters in zowel 16 voets als 8 voets ligging alsmede de Flute Angelica en de Clarinet (met doorslaande tongen) van het derde klavier. Deze zijn een zeldzaamheid in Witte's oeuvre. Het originele klankbeeld is integraal bewaard gebleven.

‘Volkomen geschikt tot opluistering van den openbaren Godsdienst en tot Stichting der Gemeente’, jubelt de stadsorganist van Haarlem bij de oplevering in 1862. Fritz Witte is dan ook de meest toonaangevende orgelbouwer voor protestantse kerken in die tijd. Dat smaken veranderen blijkt een eeuw later, als de orgelcommissie de klank juist als ‘ongeschikt’ typeert. Gelukkig wil de kerkvoogdij het hoofdorgel behouden. Het verkeert nog in originele staat en dat is bijzonder. Negentiende-eeuwse orgels met meer dan veertig registers zijn er nauwelijks in Nederland. Dit Bätz-Witte orgel is dan ook een rijksmonument.

DISPOSITIE VAN HET HOOFDORGEL

C.G.F. Witte, Utrecht ♦ 1862

HOOFDWERK ♦ C – F3

Prestant	16'
Prestant	8'
Bourdon	8'
Gemshoorn	8'
Quint	6'
Octaaf	4'
Open fluit	4'
Quint	3'
Octaaf	2'
Mixtuur	4 st.
Cornet	5 st. D
Trompet	16'
Trompet	8'

POSITIEF ♦ C – F3

Prestant	16' D
Bourdon	16' B
Prestant	8'
Roerfluit	8'
Fluit travers	8'
Octaaf	4'
Fluit	4'
Nazard	3'
Woudfluit	2'
Mixtuur	3 st.
Cornet	4 st. D
Fagot	16'
Trompet	8'

BOVENWERK ♦ C – F3

Prestant	8'
Holfluit	8'
Viola	8'
Fluit angelica	8'
Salicet	4'
Roerfluit	4'
Gemshoorn	2'
Echo Trompet	8'
Clarinet	8' (doorslaand)

PEDAAL ♦ C – E1

Prestant	16'
Subbas	16' (open)
Violon	16'
Octaaf	8'
Violon	8'
Quint	6'
Octaaf	4'
Bazuin	16'
Trombone	8'
Cornet	4' (tongwerk)

KOPPELINGEN

Hoofdwerk aan Pedaal
Rugwerk aan Hoofdwerk
Bovenwerk aan Hoofdwerk
Hoofdwerk aan Rugwerk

DISPOSITIE VAN HET KOORORGEL

D.A. Flentrop, Zaandam m.m.v. J. Klais, Bonn ♦ 1937

MANUAAL I ♦ C – G3

Bourdon	16' ***
Prestant	8' ****
Roerfluit	8'
Prestant	4'
Mixtuur	4 st.
Dulciaan	8' (2012)

PEDAAL ♦ C – F1

Subbas	16'
Prestan	8'
Gedekt	8' **
Octaaf	4' **
Flageolet	2' **

MANUAAL II ♦ C – G3

Quintadeen	8'
Gedekt	8' (D2012)
Open fluit	4'
Prestant	2'
Scherp	3-4 st.
Sesquialter	2 st. (2012)

SPEELHULPEN & KOPPELS

I+II, I+II 16', P+I, P+II
2 vrije combinaties
tutti

** unit

*** transmissie

XV

DISPOSITIE

DISPOSITIE VAN HET KABINETORGEL

J.S. Strümpfler, Amsterdam ♦ 1784

MANUAAL ♦ C – D3

Holpijp	8'
Violon	8' D
Prestant	4'
Fluit	4' B/D
Quint	3' B
Octaaf	2'
Nachthoorn	2' B
Sexquialter	2 st. D
Tremulant	

WYBE KOOIJMANS & KOPERKWINTET BRASSO

Orgelconcert met koperblazers

Donderdag 24 augustus 2023, 20.00 uur

De bezetting van Brasso bestaat uit twee trompetten, een hoorn, een trombone en een bastuba. Olga, Chris, Jan Anton, Cees en Edward promoten het fenomeen koperkwintet als een uitdagende ensemblevorm om naar te luisteren. Brasso ontstond zo'n 30 jaar geleden uit een initiatief van vijf ambitieuze leden van orkest 'de Harmonie' uit Slikkerveer. Al snel groeide het kwintet - geïnspireerd door ensembles als The Canadian Brass en German Brass - uit tot een volwaardig ensemble met een geheel eigen klankkleur en sound.

Het kwintet voert een breed repertoire, van muziek uit de oudheid tot zeer modern, van klassiek tot swing. Brasso werkt regelmatig muzikaal samen met collega instrumentalisten zoals orgel en vocals. In 2013 heeft het kwintet een CD opgenomen met de toepasselijke titel: First BRASSO.

Wybe Kooijmans is sinds 1987 als organist verbonden aan Grote Kerk Naarden.

KWINTET & ORGEL

Richard Strauss ♦ 1864 - 1949

Feierlicher Einzug

Arr. Jeffrey Honoré

ORGEL

Margreeth Christina de Jong ♦ 1961

Toccata

Gavotte

KWINTET

Tomaso Albinoni ♦ 1671 - 1751

Suite in A

Arr. Jean Thilde

KWINTET & ORGEL

Otto Nicolai ♦ 1810 - 1849

Kirchliche Fest-Ouverture

Arr. Graig Garner

ORGEL

Margreeth Christina de Jong ♦ 1961

Scherzo

Méditation

ORGEL & TROMPET

Hans André Stamm ♦ 1958

Echoes of Joy for Trumpet & Organ

KWINTET

Ludwig von Beethoven ♦ 1770-1827

Für Elise, variaties op een thema

Arr. Brandon Ridenour

KWINTET

Michael Kamen ♦ 1949 - 2003

Quintet

KWINTET & ORGEL

Hans André Stamm ♦ 1958

Passio

KWINTET & ORGEL

Charles-Marie Widor ♦ 1844 - 1937

Uit: Orgelsymfonie no 5 in f, opus 42

Toccata

Arr. Graig Garner

WYBE KOOIJMANS

Orgelconcert: verzoekprogramma

Donderdag 31 augustus 2023, 20.00 uur

Sinds 1987 is Wybe Kooijmans als organist verbonden aan Grote Kerk Naarden. Hij kreeg zijn eerste pianolessen op 8-jarige leeftijd. Een aantal jaren later verwisselde hij de piano voor het orgel. Na zijn afstuderen aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam volgde hij enige malen de masterclass voor interpretatie en improvisatie van de wereldberoemde Franse organist Jean Guillou.

Wybe geeft regelmatig orgelconcerten in Nederland; ook concerteerde hij in Tsjechië, Duitsland, Frankrijk, Engeland, Canada en Rusland. Hij is als repetitor verbonden aan het koor van de Nederlandse Händelvereniging en aan het Concertkoor Baarn. Op het monumentale Witte-orgel van Grote Kerk Naarden maakte hij meerdere cd-opnames.

SPEELLIJST

◆ Verzoeknummers ◆

Voor het verzoekprogramma op donderdag 31 augustus 2023 van Wybe Kooijmans in Grote Kerk Naarden is het mogelijk verzoeknummers in te dienen; dit kan tot en met donderdag 17 augustus door een mailtje te sturen naar: info@grotekerknaarden.nl.

Altijd al je favoriete componist willen horen op het groot-orgel? Stuur ons je wens en hij gaat deze zomer in vervulling. We kijken uit naar alle inzendingen, zodat Wybe er een *master piece* van kan maken ter afsluiting van een prachtige zomer vol orgelconcerten in de Vesting!

KOOR ORGEL ♦

Orgelbouwer Dirk Flentrop, Zaandam
en firma Klais, Duitsland, 1937

Het koororgel is speciaal ontworpen voor de Wereldtentoonstelling in Parijs van 1937. De vier evangelisten - Matthäus als engel, Johannes als adelaar, Marcus als gevleugelde leeuw en Lucas als gevleugeld rund - sieren de onderbouw. In bladgoud is te lezen 'Prijst Hem met snaren en orgelspel'.

Begin twintigste eeuw is dit orgel helemaal 'state of the art'. De Nederlandse Bachvereniging koopt het voor de uitvoeringen van de Matthäus-Passion, een werk dat dan met twee orgels wordt uitgevoerd. In 1983 gaat de Bachvereniging over op barokinstrumenten met een lagere stemming waardoor het koororgel niet meer wordt gebruikt. Ruim tien jaar later neemt Stichting Grote Kerk Naarden het over. In 2012 is het instrument met twee registers uitgebreid.

KABINET ORGEL ♦

Orgelbouwer Johannes Strümpfler,
Amsterdam, 1784

Met de deurtjes dicht verraden alleen de harpspelende Koning David en zijn muzen dat het een instrument is. Deze vergulde beeldjes zijn in 2011 gereconstrueerd naar voorbeeld van een soortgelijk Strümpfler-orgel. Dit orgel past in een nieuwe achttiende-eeuwse trend in welgestelde kringen: thuis musiceren.

In 1948 koopt de Nederlandse Bachvereniging het kabinetorgel en plaatst het in de kerk voor de uitvoeringen van de Matthäus-Passion. In de winter van 1975 raakt het instrument in één nacht onbespeelbaar door een ongelukkig gekozen plek bij de verwarming. Stichting Grote Kerk Naarden koopt het orgel in 1997 en kan het dankzij giften laten restaureren. Ook dit orgel is een rijksmonument. Van de 333 pijpen zijn er nog 332 origineel.

HET VERDWENEN ORGEL ♦

Tussen 1520 en 1860 is er een ander hoofdorgel in de kerk. In de kooromgang van de kerk, naast het 'soldatendeurtje' hangt een bel die hier overblijfsel van is. Gebrekkig onder-houd, vele reparaties en zelfs een blikseminslag: na drie eeuwen is dit orgel óp.

Volgens de organist is het nog slechts 'ene zuchtenkast'. Uiteindelijk besluit de kerk het instrument te laten slopen. De veertien panelen van de orgelkast zijn nu te zien in het Rijksmuseum. Van diezelfde orgelkast komt het Gooisch Vrouwtje.

HET GOOISCH VROUWTJE ♦

Stelt ze Jacoba van Beieren voor? Zou ze Maria Magdalena kunnen zijn? Of was zij een kluizenares? We weten niet precies wie beeldsnijder Jan van Schayck rond 1515 uit hout sneed, maar ze had best een Gooise dame kunnen zijn.

Oorspronkelijk sierde het verfijnde beeldje, samen met nog veertien uit hout gesneden panelen, de kast van een laatmiddeleeuws orgel. Dat orgel werd in 1862 vervangen door het huidige hoofdorgel. De houten panelen zijn tegenwoordig te bewonderen in het Rijksmuseum, maar het Gooisch Vrouwtje is dankzij het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap teruggekeerd in Grote Kerk Naarden. Met haar gevouwen handen en ernstige blik straalt het houtsnijwerk een sereniteit uit die goed past in de kerk.

Laat haar niet vervagen

Op 25 meter hoogte bevindt zich over de hele lengte van Grote Kerk Naarden een bijzonder kunstwerk: het beschilderde tongewelf. Het is tussen 1509 en 1518 gemaakt en toont in 22 panelen het lijdensverhaal van Jezus met ertegenover scènes uit het Oude Testament. Het is uniek in Noord-Europa en maakt van Grote Kerk Naarden 'de Sixtijnse kapel van het Noorden'.

DONATIE

LXXVI

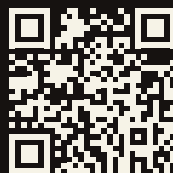
Nu is er reden tot zorg, want het voortbestaan van het kunstwerk wordt bedreigd. Er zit verf los en er zijn beschadigingen aangetroffen die moeten worden aangepakt om het te behouden voor de toekomst.

Stichting Grote Kerk Naarden heeft jouw hulp nodig om de

schilderingen op het tongewelf te behouden. De restauratie van het 700 m2 grote iconografische kunstwerk staat gepland in 2024. Het project kost ruim 2,5 miljoen euro en duurt ongeveer twee jaar. Bij de restauratie organiseren we verschillende activiteiten voor publiek zodat je van dichtbij kunt meegenieten.

Help je ook mee?

Doneer via de QR code of ga naar grotekerknaarden.nl/restauratie.

WORD VRIEND ♦

Vrienden zijn voor Grote Kerk Naarden onmisbaar en van onschatbare waarde. Ze dragen bij aan de instandhouding van het rijksmonument en maken bijzondere projecten mede mogelijk. Zo doneerden de Vrienden in het verleden onder andere aan een concertvleugel, het project Hemelbestormers en de renovatie van het dak. Dankzij onze Vrienden kunnen we als Stichting Grote Kerk Naarden meer doen ten gunste van het gebouw en de beleving ervan.

Als Vriend maak je onderdeel uit van een betrokken netwerk dat elkaar jaarlijks treft op de feestelijke Vriendenmiddag. Ook ontvang je informatie over activiteiten van Stichting Grote Kerk Naarden. Je bent Vriend als je jaarlijks minimaal € 30,- doneert. Meer en/of vaker mag natuurlijk altijd! Voor meer informatie en aanmelding ga naar grotekerknaarden.nl/doneer.

Fiscaal voordeel

Stichting Grote Kerk Naarden heeft de culturele ANBI-status en betaalt daarom geen belasting over giften. Erfenissen of legaten zijn eveneens belastingvrij. Zo komen schenkingen geheel ten goede aan het behoud en de ontwikkeling van het rijksmonument. Periodieke donateurs hebben een belastingvoordeel zoals opgenomen in de Geefwet. Het voordeel hangt af van persoonlijke factoren. Neem voor persoonlijk advies contact op met vrienden@grotekerknaarden.nl.

**Abonneer je op onze nieuwsbrief via grotekerknaarden.nl
of info@grotekerknaarden.nl**

Colofon

Dit is een uitgave van
Stichting Grote Kerk Naarden
Tekst: Stichting Grote Kerk Naarden
Fotografie: Leontine Lamers
Vormgeving: Studio Nijhoff

Met dank aan de Orgelwerkgroep:
Henk Eijlers, Jan van Tuin,
Wybe Kooijmans

**Volg ons op
Social Media**

KEK
GRÖTE
NAARDEN

ORGELCONCERTEN